

489**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 30 lipca 1938 r.

**wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Spraw Zagranicznych i Spraw Wojskowych
w sprawie kontroli ruchu osobowego przez granice Państwa.**

Na podstawie art. 2 ust. (3) i art. 22 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 11, poz. 83) zarządzam co następuje:

Rozdział I.**Przepisy ogólne.**

§ 1. (1) Osoby, przekraczające granice Państwa, podlegają kontroli, dokonywanej przez

wymienione w § 16 państwowe organa służby bezpieczeństwa, nazywane dalej organami kontroli granicznej.

(2) Kontrola ta polega na sprawdzaniu dokumentów, upoważniających do przekraczania granicy w sposób, określony w niniejszym rozporządzeniu.

§ 2. (1) Dokumentami, uprawniającymi do przekraczania granicy Państwa są:

- a) ważne paszporty zagraniczne, wystawione przez władze polskie (paszporty zwyczajne, zbiorowe, służbowe, dyplomatyczne),
- b) paszporty zagraniczne, wystawione przez władze obce, zaopatrzone w ważną wizę wjazdową lub przejazdową urzędu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej — o ile w poszczególnych przypadkach obowiązek posiadania polskich wiz konsularnych nie został zniesiony,
- c) ważne dla danego odcinka granicznego dokumenty graniczne, określające obszar i termin ich ważności, wydawane na podstawie umów międzypaństwowych,
- d) karty tranzytowe, wystawiane przez towarzystwa okrętowe dla emigrantów do państw zamorskich,
- e) dowody tożsamości dla cudzoziemców oraz świadectwa tożsamości (tzw. nansenowskie), wydawane cudzoziemcom przez władze polskie lub obce, zaopatrzone — przy zamierzonym przyjeździe do Państwa Polskiego — w odpowiednie wizy urzędu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej lub wizy powrotne władz administracji ogólnej,
- f) oraz, jeżeli chodzi o granicę morską, dokumenty wymienione w §§ 12 i 14, a także ważne polskie książeczki żeglarskie i morskie karty rybackie, jeżeli cel podróży został potwierdzony przez właściwą władzę zaciągową, wreszcie obce książeczki żeglarskie i morskie karty rybackie, jeżeli są zaopatrzone w ważne wizy urzędu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej.

Oprócz wymienionych wyżej mogą upoważniać do przekraczania granicy jeszcze i inne dokumenty, jakie by zostały w przyszłości przewidziane w przepisach specjalnych (umowach międzypaństwowych).

(2) Do przekraczania granicy między Państwem Polskim a W. M. Gdańskiem uprawniają — oprócz dokumentów, wymienionych w ust. (1) lit. a) i b) — dowody osobiste, zaopatrzone w potwierdzenie obywatelstwa polskiego względnie gdańskiego, oraz legitymacje urzędowe (urzędników państwowych, pracowników przedsiębiorstw państwowych i osób wojskowych).

R o z d z i a ł II.

Przepisy o kontroli granicznej w komunikacji lądowej, rzecznej i lotniczej.

§ 3. (1) Kontrolę osób, przekraczających granicę w ruchu pieszym, kołowym (samochodowym) i kolejowym oraz w komunikacji rzecznej na wodach śródlądowych (rzeki spławne), wykonuje się w położonych na granicy lub przy granicy miejscach, wyznaczonych dla danego ruchu. Miejsca te, nazywane dalej przejściami granicznymi, wymienione są w specjalnych przepisach (w umowach międzypaństwowych) albo też w porozumieniach lokalnych granicznych władz administracji ogólnej z odpowiednimi władzami państw, sąsiadujących z Państwem Polskim (przejścia gospodarcze).

(2) Kontrola osób w ruchu kolejowym może odbywać się także w pociągach pomiędzy granicą Państwa a jedną ze stacji kolejowych.

§ 4. Dokonywanie kontroli osób w lotniczej komunikacji między Państwem Polskim a innymi państwami odbywa się na lotniskach paszportowo-celnych lub innych specjalnie wyznaczonych, położonych wewnątrz kraju. W razie przymusowego lądowania statków powietrznych (samolotów) poza lotniskami paszportowo-celnymi, kontroli tej dokonuje się w miejscu przymusowego lądowania.

§ 5. Osoby, przybywające na przejścia graniczne (lotniska paszportowo-celne lub też poza tymi lotniskami), obowiązane są okazać organom kontroli granicznej jeden z dokumentów (§ 2), uprawniających do przekraczania granicy oraz, na ich żądanie, także inne dokumenty osobiste, posiadane przez daną osobę (§ 18 ust. (1) lit. a)).

§ 6. Jeżeli cudzoziemiec przekracza granicę Państwa w celu przelotu (tranzytem) przez obszar Państwa Polskiego, a z usprawiedliwionych powodów nie zdażył uzyskać polskiej wizy przejazdowej, właściwa dla lotniska paszportowo-celnego powiatowa władza administracji ogólnej może wydać zezwolenie na dalszy przelot (wzór Nr 1), jeżeli:

- a) przelot może być dopuszczony bez szkody dla dobra Państwa,
- b) cudzoziemiec wykaże się ważnym paszportem swego państwa, zaopatrzonego w wizę wjazdową lub przejazdową kraju sąsiadującego z Państwem Polskim, do którego się udaje, lub przez który następuje przelot, o ile kraj ten wiz takich wymaga, oraz bilettem lotniczym ważnym na bezpośredni przelot do tego kraju. Zezwolenie takie może być wydane z ważnością na czas najwyżej do dwóch dni.

§ 7. (1) Przekraczanie granicy Państwa jest zakazane:

- a) poza wyznaczonymi dla granicznego ruchu osobowego przejściami granicznymi,
- b) przez inne przejście graniczne niż określone w dokumencie przez władzę, która ten dokument wystawiła,
- c) w dniach i godzinach, w których przejście graniczne dla ruchu osobowego jest zamknięte (§ 17).

(2) Przepis ust. (1) nie dotyczy przypadków, w których:

- a) granicę przekraczają przedstawiciele władz państwowych lub ich organa albo osoby na wezwanie tych władz, w związku z wykonywaniem czynności urzędowych,
- b) Minister Spraw Wewnętrznych wyda specjalne zezwolenie na przekroczenie granicy poza przejściami granicznymi.

R o z d z i a ł III.

Przepisy o kontroli granicznej w komunikacji morskiej.

§ 8. Kontrolę osób, przekraczających granicę Państwa w komunikacji morskiej, wykonuje się w portach polskich, przy czym kontrola przy lądowaniu pasażerów odbywa się na statkach, a przy zaokrętowaniu — na lądzie.

§ 9. Kapitan statku lub upoważniony zastępca (agent, makler) obowiązany jest:

- a) zgłosić organowi kontroli granicznej przybycie każdego statku, który ma zawinąć do portu polskiego z zagranicy, co najmniej na godzinę przed przybyciem statku do brzegu,
- b) dołączyć do zgłoszenia listę pasażerów i spis załogi statku,
- c) zgłaszać organowi kontroli granicznej odejście każdego statku z portu polskiego za granicę, co najmniej na dwie godziny przed odejściem i zatrzymać statek w porcie aż do zakończenia sprawdzania dokumentów.

§ 10. Osoby, przyjeżdżające na obszar Państwa Polskiego drogą morską, obowiązane są okazać organom kontroli granicznej jeden z dokumentów, uprawniających do przekroczenia granicy, wymienionych w § 2 ust. (1) lit. a), b), d), e) i f) oraz w ust. (2).

§ 11. (1) Pasażerowie statków zawijających z zagranicy do portów polskich, jeżeli nie posiadają dokumentów uprawniających do przekraczania granicy (§ 10), mogą wysiadać na ląd

na podstawie dowodów pasażerskich (wzór Nr 2), składających się z dwóch części: karty lądowania i karty zaokrętowania. Przy wysiadaniu pasażera na ląd, organ kontroli granicznej zatrzymuje kartę lądowania przy sobie. Przy powrocie na statek organ kontroli granicznej odbiera kartę zaokrętowania.

(2) Organ kontroli granicznej nie dopuści do lądowania osób, których pobyt na obszarze Państwa Polskiego może zagrażać bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu. Nie będą również dopuszczone na ląd osoby, które dostały się na statek bez wykupienia karty okrętowej.

(3) Formularze dowodów pasażerskich wydaje kapitanom statków powiatowa władza administracji ogólnej za pośrednictwem firm maklerskich.

§ 12. Posiadacz dowodu pasażerskiego w czasie postoju jego statku w porcie polskim jest uprawniony do nieprzerwanego pobytu i poruszania się na lądzie na obszarze powiatów morskich i kartuskiego oraz do przekraczania granic Państwa w obrębie tych powiatów w kierunku W. M. Gdańska.

§ 13. (1) Członkowie załogi statków, zawijających z zagranicy do portów polskich, mogą w czasie postoju statku wysiadać na ląd i poruszać się swobodnie w obrębie portu i miasta portowego, choćby nie posiadali jednego z dokumentów wymienionych w § 10, jeżeli wylegitymują się dowodem, stwierdzającym ich zajęcie, jako członków załogi statku (książeczki żeglarskie, morskie karty rybackie lub zaświadczenie kapitana statku, zaopatrzone w pieczęć statku).

(2) Przepisy § 11 ust. (2) mają odpowiednie zastosowanie i do członków załogi statku.

§ 14. (1) W razie stwierdzenia — bezpośrednio przed odejściem statku — nieobecności członków załogi statku, kapitan statku obowiązany jest wstrzymać odejście statku do czasu powrotu lub doprowadzenia pozostałych w porcie marynarzy, będących cudzoziemcami.

(2) Przepisy ust. (1) nie będą stosowane w przypadku, gdy:

- a) członek załogi statku nie może odbyć dalszej podróży z powodu obłożnej choroby, stwierdzonej przez lekarza portowego,
- b) członek załogi statku ma się udać z polecenia armatora na inny statek,
- c) kapitan statku złoży kaucję na pokrycie kosztów ewentualnej repatriacji pozostałych marynarzy; wysokość kaucji określa powiatowa władza administracji ogólnej.

§ 15. Przepisy rozdziału niniejszego odnoszą się do wszelkich statków — zarówno

handlowych (pasażerskich, towarowych) jak i sportowych (jachtów oraz innych) — o ile udają się za granicę lub też przybywają z zagranicy do portów polskich, nie dotyczą natomiast okrętów wojennych.

R o z d z i a ł IV.

Organa kontroli granicznej.

§ 16. (1) Organami kontroli granicznej na przejściach granicznych i poza tymi przejściami oraz na lotniskach paszportowo-celnych i w portach polskich są: Policja Państwowa, Policja Województwa Śląskiego, Straż Graniczna i Korpus Ochrony Pogranicza. Oprócz tych organów, Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może w poszczególnych przypadkach powoływać funkcjonariuszy urzędów celnych do wykonywania kontroli granicznej.

(2) Kontrolę graniczną wykonują wymienione w ust. (1) organa, każdy w zakresie zleconym mu szczególnymi przepisami lub zarządzeniami.

§ 17. (1) O ile przepisy specjalne (umowy między państwowe) nie stanowią inaczej, organa kontroli granicznej dokonują kontroli osób na przejściach granicznych w ruchu pieszym i kołowym (samochodowym) w czasie od 1 kwietnia do 30 września w godzinach od 8 do 14 i od 16 do 20, w czasie zaś od 1 października do 31 marca w godzinach od 8 do 13 i od 15 do 18.

(2) Kontrola graniczna na przejściach granicznych kolejowych odbywa się w czasie przyjazdu z zagranicy lub wyjazdu za granicę pociągów kursujących według ustalonego rozkładu jazdy. Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie również i do przylotów względnie odlotów statków powietrznych w komunikacji międzynarodowej oraz statków w komunikacji morskiej i na wodach śródlądowych.

(3) O uruchomieniu pociągów nadzwyczajnych, nie objętych rozkładem jazdy, jak również i statków powietrznych, właściwe władze kolejowe lub lotnicze, a o przybyciu lub odjeździe statków w komunikacji morskiej — kapitan statku lub właściwy zastępca (agent, makler), obowiązane są zawiadomić organa kontroli granicznej.

§ 18. (1) Organa kontroli granicznej (§ 16), którym zlecone są obowiązki dokonywania kontroli granicznego ruchu osobowego obowiązane są do:

- a) żądania okazania dokumentu, upoważniającego do przekraczania granicy, a w razie potrzeby i innych dokumentów osobistych, sprawdzania autentyczno-

ści dokumentu, uprawniającego do przekroczenia granicy, tożsamości legitymującej się tym dokumentem osoby, ważności jego co do czasu, na jaki był wydany, oraz co do przejścia granicznego, o ile przejście to jest w dokumencie wyznaczone,

- b) stwierdzenia dokonanej kontroli przez uczynienie odpowiedniej adnotacji w tym dokumencie (§ 20),
- c) zatrzymania dokumentów osobistych osoby kontrolowanej oraz zatrzymania tej osoby w razie uzasadnionych podejrzeń co do autentyczności tych dokumentów lub też gdyby się okazało, że według posiadanych informacji urzędowych, osoba zamierzająca przekroczyć granicę jest poszukiwana przez władze krajowe,
- d) niedopuszczania do przekraczania granicy Państwa poza przejściami granicznymi,
- e) oddawania w ręce władz granicznych sąsiedniego państwa lub ich organów, osób, podlegających ekstradycji lub deportacji oraz przyjmowania osób, wydawanych w drodze ekstradycji lub deportowanych z zagranicy do Państwa Polskiego.

(2) Jednakże nie będą przyjęte i dopuszczone do przekroczenia granicy osoby deportowane do Państwa Polskiego, jeżeli nie są obywatelami polskimi, z wyjątkiem osób deportowanych tranzytem do innych krajów przez Polskę oraz osób, co do których Minister Spraw Wewnętrznych wyda specjalne zarządzenia.

§ 19. (1) Organa kontroli granicznej, dokonując ochrony granicy Państwa i kontroli granicznego ruchu osobowego, obowiązane są do wzajemnej współpracy oraz do współpracy z organami władz celnych.

(2) Organa kontroli granicznej, którym zlecona jest ochrona granicy lub kontrola granicznego ruchu osobowego, podlegają w tym zakresie władzom administracji ogólnej według zasad, określających ich stosunek do tych władz, a ustalonych w przepisach specjalnych.

§ 20. (1) Dokonanie kontroli granicznej — zarówno przy wjeździe na obszar Państwa Polskiego jak i przy opuszczeniu tego obszaru, organ kontroli granicznej stwierdza przez przyłożenie na dokumencie, uprawniającym daną osobę do przekroczenia granicy, odpowiedniej pieczęci (wzór Nr 3), określającej miejsce i datę przekroczenia.

(2) O ile władza nie zarządzi inaczej, przepisu ust. (1) nie stosuje się do osób, przekraczających granicę Państwa na podstawie dokumentów granicznych, wymienionych w § 2 ust.

(1) lit. c) oraz morskich kart rybackich, wymienionych w § 2 ust. (1) lit. f).

§ 21. Organ kontroli granicznej nie dopuści do przekroczenia granicy Państwa osób, nie mogących wykazać się ważnym dokumentem, uprawniającym do przekroczenia granicy oraz usiłujących przekroczyć granicę w innym miejscu aniżeli określonym w dokumencie. Dopuszczenie takich osób do przekroczenia granicy Państwa Polskiego może nastąpić wyjątkowo i tylko na zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 22. (1) Kontrola podróżnych w pociągach międzynarodowych i na lotniskach paszportowo-celnych odbywa się jednocześnie z rewizją celną, dokonywaną przez urzędy celne. W ruchu pieszym i kołowym (samochodowym) kontrola paszportowa odbywa się przed rewizją celną.

(2) W komunikacji morskiej kontrola dokumentów odbywa się przed rewizją celną. Na statkach pasażersko-towarowych lub towarowych, przystosowanych do przewozu pasażerów, kontrolę dokumentów przeprowadza się równocześnie z odprawą celną na pokładzie statku lub też w jego pomieszczeniach.

R o z d z i a ł V.

Przepis końcowy.

§ 23. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Sławoj Składkowski

Załączniki do rozp. Min. Spraw Wewn.
z dnia 30 lipca 1938 r. (poz. 489).

Wzór Nr 1
do § 6.

8 cm × 10 cm

Nr.....

Zezwala się niniejszym

Panu

obywatelowi

na przelot (tranzytem) przez obszar Państwa
Polskiego.

Ważne do dnia.....włącznie.

.....dnia..... 19.....

Pieczęć Starostwa:

.....
podpis Starosty

Wzór Nr 2
do § 11.

Karta lądowania
Carte de débarquement.

Nr.....

Statek
Navire

Armator
Armateur

Nazwisko
Nom

Imię
Prénom

Obywatelstwo
Ressortissant

Oddać organowi kontroli granicznej przy lądowaniu.

Rendre à l'organe de contrôle des frontières en débarquant.

Karta zaokrętowania
Carte d'embarquement.

Ważna w czasie postoju statku w porcie
Valable pendant la relâche du navire dans le port.

Nr.....

Statek
Navire

Armator
Armateur

Nazwisko
Nom

Imię
Prénom

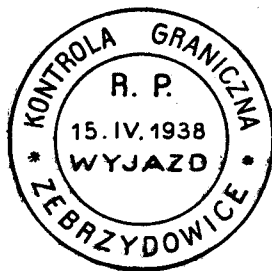
Obywatelstwo
Ressortissant

Oddać organowi kontroli granicznej przy powrocie na statek.

Rendre à l'organe de contrôle des frontières à l'embarquement.

Wzór Nr 3
do § 20.

Średnica 3.5 cm

Średnica 3.5 cm

